

Explaining the Characteristics of a Multicultural Curriculum Based on the Experiences of Successful Teachers in Education

Katayoon Hamidizadeh ¹

1. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran.
Email: k_hamidizadeh@sbu.ac.ir

Article Info	Abstract
Article type: Research Article Article history: Received: 12 July 2025 Revised: 25 September 2025 Accepted: 6 April 2026 Published Online: 23 August 2026 Keywords: Curriculum, Multicultural Education, Professional Competence, Successful Teachers, Teachers' Lived Experiences Citation: Hamidizadeh, K. (2025). Explaining the Characteristics of a Multicultural Curriculum Based on the Experiences of Successful Teachers in Education <i>Jame'eh Pazhouhi (Quarterly Journal of Community Studies)</i>. 1 (3): 175-216 10.22034/soer.2026.530120.1009 Use your device to scan and read the article online Publisher: Research Institute for Islamic Culture and Thought	Introduction Cultural and ethnic diversity is a reality where proper interaction forms the foundation of national unity. Given current challenges such as the non-acceptance of differences or hasty judgments in educational systems, explaining an educational model that provides equal opportunities for all groups is vital. Objective This research aims to explain the characteristics of a desirable multicultural curriculum based on the experiences of successful teachers in this field. Methodology This is a multi-method study utilizing the "Best Practice" method and qualitative content analysis. Data were collected through semi-structured interviews with 10 successful multicultural education teachers (identified via the NAM website) and analyzed using Glaser's coding (open, axial, and selective). Findings Curriculum characteristics were identified across four main axes: goals, content, teaching methods, and evaluation, encompassing 28 sub-themes. Key findings emphasize anti-discrimination education, reflecting the experiences and successes of diverse ethnic groups in content, the necessity of professional teacher competencies, and the use of interactive teaching and culturally sensitive evaluation methods. Conclusion The final conclusion indicates that success in multicultural education requires reforming teacher attitudes, revising the hidden curriculum, and linking students' daily lives with the school environment. This research serves as a practical guide for policymakers to design justice-oriented curricula.

Copyright © 2025 The Author(s).

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0). All rights are reserved by the Author(s). Use, distribution, and reproduction are permitted provided the original author(s) and source are credited.

Extended Abstract

1. Introduction

In an increasingly globalized world, cultural and ethnic diversity has become a fundamental reality of modern societies. Cultural relativism suggests that human behaviors are shaped by learned patterns and daily interactions rather than genetic traits. Therefore, the quality of interaction between diverse groups serves as the cornerstone of national unity and social peace. However, many educational systems face significant challenges, such as the non-acceptance of differences or the presence of hasty, negative prejudices among educators regarding students from diverse backgrounds.

Education is not merely about literacy but about fostering citizens who can appreciate their own culture while respecting others as a source of societal strength. There is a critical need for a curriculum that moves beyond a "one-size-fits-all" approach to provide equitable opportunities for all. This research was conducted to explain the characteristics of a desirable multicultural curriculum by drawing upon the lived experiences and professional insights of teachers who have demonstrated excellence in this field.

2. Materials & Methods

This study utilized a multi-method research design, specifically integrating the "Best Practice" (ideal experience) method with qualitative content analysis. The "Best Practice" approach was employed to identify and select exemplary cases in the field of multicultural studies.

- **Participants:** The research population consisted of successful multicultural education teachers identified through the official website of the National Association for Multicultural Education (NAM). A total of 10 teachers from diverse geographical and cultural backgrounds (including the US, China, Turkey, and Canada) were selected based on their professional accolades and high performance ratings.

- **Data Collection:** Data were gathered through semi-structured interviews lasting between 15 to 30 minutes. To ensure validity, transcribed texts and extracted concepts were shared with participants for feedback.

- **Data Analysis:** The researcher employed Glaser's grounded theory approach, involving three stages of coding: open coding (assigning conceptual codes to meaningful units), axial coding (comparing and categorizing concepts), and selective coding (forming the final curriculum framework).

3. Discussion & Results

The analysis revealed that a desirable multicultural curriculum consists of four primary pillars—Goals, Content, Teaching Methods, and Evaluation—encompassing a total of 28 sub-themes.

- **Curriculum Goals:** The findings categorize goals into general and specific objectives. General goals focus on anti-discrimination education, promoting respect for diversity, and strengthening national solidarity. Specific goals include the development of critical thinking, social skills (empathy and tolerance), and the creation of a "safe environment" where students feel their cultural identity is valued.
- **Curriculum Content:** Content should be multidisciplinary and reflect the history, successes, and perspectives of diverse ethnic groups rather than just the dominant culture. A key finding is the importance of integrating students' daily lives and recognizing native languages as valid systems of communication that enhance academic success.
- **Teaching Methods:** Success in this area depends heavily on teacher competencies, including a positive attitude toward diversity and a deep knowledge of various ethnic histories. Effective methods are student-centered, interactive, and participatory. Teachers highlighted the "open-door policy" for parent engagement and the use of critical narratives to bridge the gap between school and the students' home environments.
- **Evaluation:** The study emphasizes culturally sensitive evaluation. This involves moving away from standardized, one-dimensional testing—which often unfairly labels bilingual students as low-achieving—toward continuous, multidimensional, and non-verbal assessments. Evaluation should consider the student's cultural context and language background to be truly equitable.

4. Conclusion

The research concludes that a successful multicultural curriculum requires more than just changing textbooks; it necessitates a transformation of the "hidden curriculum". While the explicit curriculum includes books and lesson plans, the hidden curriculum—consisting of the underlying values and attitudes of the school culture—often dictates how students from diverse backgrounds are perceived.

Teachers play a pivotal role as facilitators who must first reform their own attitudes and biases. By creating a "Third Space" that bridges formal

school knowledge with the informal knowledge students bring from home, educators can foster an environment where diversity is celebrated as an asset. Ultimately, this study serves as a practical framework for policymakers to design curricula that promote social justice and ensure that every student, regardless of their ethnic or cultural background, has the opportunity to thrive.

Funding

According to the corresponding author, this research received no specific grant from any funding agency.

Author's Contribution

The author is solely responsible for the design, implementation, writing, and final approval of the manuscript.

Conflict of Interest

The author declare that there is no conflict of interest regarding the authorship or publication of this article.

تبیین ویژگی‌های برنامه درسی چندفرهنگی براساس تجارب معلمان موفق در آموزش

کتابون حمیدی زاده^۱

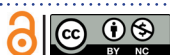
Email: k_hamidizadeh@sbu.ac.ir

۱. استادیار گروه آموزشی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی تاریخ دریافت: ۲۱ تیر ۱۴۰۴ تاریخ بازنگری: ۳ مهر ۱۴۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۷ فروردین ۱۴۰۵ انتشار آنلاین: ۱ شهریور ۱۴۰۵ واژگان کلیدی: آموزش چندفرهنگی، برنامه درسی، تجارب زیسته معلمان، صلاحیت حرفه‌ای، معلمان موفق. استناد: حمیدی زاده، کتابون (۱۴۰۴). تبیین ویژگی‌های برنامه درسی چندفرهنگی براساس تجارب معلمان موفق در آموزش. <i>جامعه پژوهی</i>، ۳۱(۱)، ۲۱۶-۱۷۵. doi: 10.22034/socr.2026.530120.1009	مقدمه: تنوع فرهنگی و قومی در جوامع امروزی واقعیتی است که تعامل صحیح میان آن‌ها، زیربنای وحدت ملی و صلح اجتماعی محسوب می‌شود. با توجه به چالش‌های موجود در نظام‌های آموزشی مبنی بر عدم پذیرش تفاوت‌ها یا قضاوت‌های شتاب‌زده، تبیین یک الگوی آموزشی که بتواند فرصت‌های برابر برای همه گروه‌ها فراهم کند، ضرورتی حیاتی دارد. هدف: این پژوهش با هدف تبیین ویژگی‌های برنامه درسی چندفرهنگی مطلوب بر اساس تجارب و دیدگاه‌های معلمان موفق در این حوزه انجام شده است. روش‌شناسی: این مطالعه از نوع چندروشی است که در آن از روش تجربه ایدئال (Best Practice) و تحلیل محتوای کیفی استفاده شده است. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه‌سازمان‌یافته با ۱۰ معلم موفق در آموزش چندفرهنگی (شناسایی شده از سایت NAM) گردآوری و به روش کدگذاری گلیسر (باز، محوری و انتخابی) تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها: ویژگی‌های برنامه درسی در چهار محور اصلی اهداف، محتوا، روش تدریس و ارزشیابی شناسایی شد که مجموعاً شامل ۲۸ محور فرعی است. مهم‌ترین یافته‌ها بر آموزش ضد تبعیض، انعکاس تجارب و موفقیت‌های گروه‌های متنوع قومی در محتوا، لزوم صلاحیت‌های نگرشی و حرفه‌ای معلمان، و استفاده از روش‌های تدریس تعاملی و ارزشیابی‌های حساس به فرهنگ و زبان مادری تأکید دارند. نتیجه‌گیری: نتیجه‌گیری نهایی نشان می‌دهد که موفقیت در آموزش چندفرهنگی مستلزم اصلاح نگرش معلمان، بازنگری در برنامه درسی پنهان و ایجاد پیوند میان زندگی روزمره دانش‌آموزان با محیط مدرسه است. این پژوهش می‌تواند به عنوان راهنمایی عملی برای سیاست‌گذاران آموزشی جهت طراحی برنامه‌های درسی عدالت‌محور به کار رود.

ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

این مقاله تحت شرایط دسترسی آزاد و بر اساس مجوز کپی‌رایت کامنز (CC BY 4.0) منتشر می‌شود. کليه حقوق این مقاله برای نویسنده/نویسندگان محفوظ است و استفاده، بازنشر و توزیع آن با ذکر منبع بلامانع است.

مقاله

برای سالیان طولانی اعتقاد بر این بود که مردم دنیا از نظر رفتار و عقاید متفاوت‌اند، به این دلیل که خصوصیات ژنتیکی‌شان متفاوت است؛ اما مردم شناسان استدلال کردند که این دیدگاه اشتباه است. رفتاری که مردم انجام می‌دهند، به علت خصوصیات نژادی یا ژنتیکی نیست، بلکه به دلیل آموخته‌ها و دنبال کردن روش‌های الگو گرفته‌شده از انسانی است که در زندگی روزمره‌شان به‌خصوص در دوران کودکی با او مواجه بوده‌اند (دیلورس (Dilworth)، ۲۰۰۸). انسان‌ها ذاتاً نسبت به یکدیگر برتر یا پست‌تر نیستند؛ آنها فقط متفاوت‌اند که صاحب‌نظران آن را نگرش نسبی‌گرایی فرهنگی (relativism Cultural) می‌نامند (بنکس (Banks)، ۲۰۰۸). از یک سو افراد، هویت گروهی را مبنایی برای خودتعریفی می‌دانند و عضویت در گروه قومی و فرهنگی حس تعلق و وابستگی متقابل در آنها ایجاد می‌کند و از سوی دیگر فرهنگ‌های گوناگون موجود در یک جامعه درواقع اجزای سازنده فرهنگ ملی آن جامعه‌اند و هویت ملی افراد در گرو تعامل صحیح و مطلوب فرهنگ‌های گوناگون آن جامعه می‌باشد. وقتی جامعه نگرشی احترام‌آمیز به تفاوت‌های قومی و فرهنگی داشته باشد، افراد می‌توانند بدون تناقض یا خجالت تعریفی قومیتی از خود ارائه کنند. جامعه‌ای که به تفاوت‌های گروه‌های قومی احترام می‌گذارد، می‌خواهد شهروندان خود را از شیوه‌های تبعیض‌آمیز و نگرش‌های زیان‌بار محافظت کند. این احترام قائل شدن به بقای این گونه گروه‌ها کمک می‌کند و فرصت‌های بیشتری را برای آنها به وجود می‌آورد تا هر طور که دوست دارند، زندگی خود را شکل دهند (گرانث و پرترا (Portera & Grant)، ۲۰۱۱).

هر اندازه که جامعه، محیطی را فراهم کند که در آن تمام گروه‌های قومی بتوانند رشد کنند و در شکل‌دهی نهادهای عمومی نقش داشته باشند، خصومت‌ها نیز کاهش خواهد یافت و جامعه از مبنایی غنی از سنت‌ها و

فرهنگ‌های قومی بهره‌مند خواهد شد. در فضایی که انواع ظرفیت‌های انسانی نه سانسور و نه نادیده گرفته می‌شوند، بلکه ارزشمند هم تلقی می‌شوند، وحدت شکوفا می‌شود. به همین دلیل است که آموزش چندفرهنگی از مسائل مهم، ضروری و زنده دنیاست و در هدف اول خود به دنبال تربیت افرادی است که نه تنها نسبت به فرهنگ خود قدردان‌اند، بلکه برای سایر فرهنگ‌ها نیز ارزش و احترام قائل‌اند و آنها را سبب قوت و پیشرفت فرهنگ خودشان می‌دانند. هدف آموزش چندفرهنگی برقراری توازن ظریف میان تنوع و وحدت است. دانش‌آموزان باید یاد بگیرند که تفاوت‌ها لزوماً به معنای پست‌تر یا برتر بودن نیست و اینکه مطالعه تفاوت‌های گروه قومی و فرهنگی لزوماً به دودستگی منجر نمی‌شود؛ همچنین باید یاد بگیرند که در جوامعی که به لحاظ نژادی و قومی کثرت‌گرایند، اختلاف اجتناب‌ناپذیر است؛ اما این اختلاف لزوماً ویرانگر یا تفرقه‌انداز نیست. دانش‌آموزان باید یاد بگیرند که شهروندانی ژرف‌اندیش و درست‌کار، دلسوز و فعال در یک دنیای آشفته باشند (بنکس، ۲۰۰۸).

تعامل بین‌فرهنگی هر روز در زندگی افراد جامعه جاری است؛ اما آنچه حائز اهمیت است، کیفیت این تعامل است. دانش‌آموزان نیاز دارند دانش و مهارت لازم را کسب کنند تا نه تنها به طور مؤثری با دانش‌آموزان گروه‌های گوناگون کار کنند، بلکه به دانش‌آموزان گروه‌های دیگر کمک کنند تا دانش، ارزش‌ها و قابلیت‌های میان‌فرهنگی را گسترش دهند (بنکس و گرنت، ۲۰۱۵). دانش‌آموزان باید مهارت‌ها و مفاهیم لازم برای غلبه بر عواملی را که مانع تعاملات مؤثر می‌شود، به دست آورند؛ مهارت‌هایی مانند شناسایی کلیشه‌های قومی و فرهنگی، تشریح ارزش‌ها و نگرش‌های قومی و فرهنگی، پرورش مهارت‌های ارتباطی میان‌فرهنگی (بوگوتچ (Bogotch)، ۲۰۱۰). با توجه به اینکه تعلیم و تربیت چندفرهنگی در پی تحقق تنوع فرهنگی و حق طبیعی انسان‌ها برای دستیابی به فرصت‌های برابر آموزشی است،

نقش معلمان در این فرایند بسیار حائز اهمیت است. مسئله هنگامی چالش برانگیزتر می‌شود که در برخی نظام‌های آموزشی و توسط برخی معلمان اساساً تفاوت‌های فرهنگی و قومی پذیرفته نمی‌شود یا ممکن است درباره توانایی و خصوصیات افراد دارای زمینه‌های فرهنگی متفاوت، پیش از اینکه آنان را دیده یا شناخته باشند، قضاوت شتاب‌زده منفی صورت گیرد. در نظام‌های آموزشی که مفاهیم و مؤلفه‌های آموزش چندفرهنگی دارای اهمیت است، معلمان بر اساس یکی از پنج رویکرد آموزش چندفرهنگی با دانش‌آموزان گروه‌های قومی، نژادی، زبانی و فرهنگی مختلف کار می‌کنند. بنا بر نظر اسلیتر و گرانت (Grant & Sletter) (۲۰۱۰) عده‌ای از معلمان از رویکرد تدریس تنوع فرهنگی (the and exceptional the of Teaching different culturally) استفاده می‌کنند و وظیفه اصلی خود را آماده کردن تمامی دانش‌آموزان برای سازگاری و موفقیت در مدرسه و جامعه می‌دانند و تنها مهارت‌هایی را که طبق سنت مورد نیاز جامعه می‌باشد، به دانش‌آموزان منتقل می‌کنند. عده‌ای از معلمان از رویکرد ارتباط انسانی (relation Human approach) استفاده می‌کنند. این دسته از معلمان معتقدند برابری اجتماعی زمانی صورت می‌گیرد که دانش‌آموزان یاد بگیرند بدون در نظر گرفتن نژاد و طبقه اجتماعی و قومیت به یکدیگر احترام بگذارند. بنابراین آموزش «پذیرش دیگران» به دانش‌آموزان را سرلوحه فعالیت‌های آموزشی خود قرار می‌دهند. برخی از معلمان از رویکرد مطالعات تک گروهی (studies group – Single approach) استفاده می‌کنند. تمرکز آنها بر کسانی است که به حاشیه رانده شده‌اند. معلمان به بررسی چگونگی سرکوب شدن این گروه‌ها به لحاظ تاریخی می‌پردازند و تلاش می‌کنند منزلت اجتماعی آنها را بالا ببرند. معلمانی که از رویکرد آموزش چندفرهنگی (education Multicultural approach) استفاده می‌کنند هم به دنبال کاهش تعصب و تبعیض علیه گروه‌های سرکوب شده‌اند، هم به دنبال برابری و عدالت اجتماعی برای

تمامی گروه‌ها و هم تقسیم عادلانه قدرت بین گروه‌های متفاوت قومی، نژادی و فرهنگی. این معلمان باور دارند که دانش‌آموزان قابلیت یادگیری مطالب پیچیده را دارند. رویکرد آخری که برخی معلمان استفاده می‌کنند، رویکرد آموزش عدالت اجتماعی چندفرهنگی (social Multicultural education justice) است. این گروه از معلمان می‌خواهند دانش‌آموزانی پرورش دهند که بتوانند به نفع همه گروه‌های مردم خدمت کنند و جامعه‌ای رشدیافته با مفاهیم چندفرهنگی بسازند. با توجه به اهمیت موضوع و چالش‌هایی که نظام‌های آموزشی با آن مواجه‌اند، این پژوهش به بررسی پرسش‌های زیر می‌پردازد:

برنامه درسی چندفرهنگی مطلوب براساس تجارب معلمان موفق دارای چه ویژگی‌هایی است؟

۱/۱ انتظار دارید دانش‌آموزان به چه اهدافی دست پیدا کنند؟^۱

۱/۲ چگونه محتوای درسی را طراحی می‌کنید؟^۲

۱/۳ چگونه در یک کلاس درسی چندفرهنگی آموزش می‌دهید؟^۳

۱/۴ چگونه دانش‌آموزان را در راستای تحقق اهداف ارزشیابی می‌کنید؟^۴

پیشنه پژوهشی

عراقیه و فتحی و اجارگاه پژوهشی با عنوان «جایگاه چندفرهنگی در آموزش عالی و آموزش مدرسه‌ای» در سال ۱۳۹۱ انجام داده‌اند. نتایج پژوهش حاکی از آن است که وجود زمینه‌های خانوادگی و اجتماعی در استهزای سایر فرهنگ‌ها، احساس برتری و تعصبات فرهنگی، ضعف اطلاعات دینی در خصوص برابری و برادری همه انسان‌ها ضعف اطلاعات دانش‌آموزان از شخصیت‌ها و آثار فرهنگی برجسته را نشان می‌دهد. این مسائل می‌تواند

1. What objectives you want your students to achieve at the end of the year?
2. Please describe how you design the content of your lessons.
3. How do you teach in a multicultural classroom?
4. How would you evaluate students in a way that is consistent with multicultural education?

فضای سازگاری و توافق میان فرهنگ‌ها، نگاه عقلانی به فرهنگ‌ها و پرهیز از انحصارگرایی فرهنگی در آموزش عالی را با دشواری همراه کرده و زمینه‌ساز کاهش خزانة فرهنگ ملی در اثر بی‌اعتنایی به عناصر اساسی فرهنگ‌های بومی گردیده، بحران هویت در شهروندان ایرانی را فراهم آورد. عبدلی و صادقی پژوهشی تحت عنوان «طراحی و اعتباربخشی الگوی برنامه درسی چندفرهنگی برای دوره تعلیم و تربیت عمومی ایران» در سال ۱۳۹۴ انجام داده‌اند. این پژوهش با روش تحقیق ترکیبی و با استفاده از منابع و اسناد معتبر ملی و بین‌المللی سعی در طراحی الگوی مطلوب برنامه درسی چندفرهنگی دوره ابتدایی کرده است. الگوی طراحی شده با توجه به ویژگی‌های مخاطبان و آموزش چندفرهنگی طراحی و اعتبارسنجی شده است. محققان در این پژوهش نگاهی پویا و غیرخطی به برنامه درسی داشته‌اند. در سال ۲۰۱۱ آلیور مارتین (Martin Alviar Theresa) در مقاله‌ای تحت عنوان «دیدگاه معلمان نسبت به آموزش چندفرهنگی و تنوع قومیتی در سنگاپور» در نشریه Education Teacher and Teacing تجربه چند تن از معلمان سنگاپور را در حوزه آموزش چندفرهنگی بررسی کرده تا تأثیرات سیاست‌های ملی در تدریس عملی و فکری معلم‌ها را بسنجد و مشخص کند. نتیجه نشان داد معلمان نیاز دارند میزان آگاهی خود از اصول سیاسی و فرهنگی و اقتصادی را امتحان کنند و بسنجند. یون یوم سلس (Yom Yuen Celeste) در سال ۲۰۱۰ در زمینه آموزش چندفرهنگی در پژوهشی با عنوان «چالش‌ها برای معلمان دوره متوسطه با مفاهیم آموزش چندفرهنگی» به تشخیص حساسیت بین‌فرهنگی معلمان در ۹ مدرسه متوسطه در هنگ کنگ پرداخت و نشان داد که اکثر قریب به اتفاق معلمان در این نمونه جهان را از منظر دید نژادپرستانه می‌نگرند و در مورد ارزیابی تفاوت‌های بین‌فرهنگی نظر منفی داشته، عمدتاً تأکید بر شباهت‌های تاریخی فرهنگی دارند و تفاوت‌های فرهنگی سطحی را به رسمیت می‌شناسند.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر روش، چندروشی (Research method-Multi) است؛ به این معنا که در یک پژوهش واحد از چند روش تحقیق مجزا استفاده شده است. روش‌هایی که هریک به‌تنهایی می‌توانند مبنای تحقیقی مستقل باشند، اما بنا به ضرورتی مشخص اکنون همزمان در یک مطالعه حضور دارند. در ابتدا جهت پاسخ به پرسش اول پژوهش از روش تجربه ایدئال (Best Practice) (تجربه برتر) و تحلیل محتوای کیفی (content Qualitative analysis) استفاده شده است. روش تجربه ایدئال، روش یا تکنیکی است که منجر به شناسایی بهترین‌ها در حوزه مطالعاتی می‌گردد و از آن به عنوان یک روش شاخص استفاده می‌شود. شایان ذکر است بهترین روش‌ها همیشه این امکان را دارند که به مرور زمان بهبود یابند. همچنین تجربه ایدئال گاهی متناسب با شرایطی که قرار است مورد استفاده واقع شود، می‌بایست تعدیل گردد و با طرح و محیط مورد نظر سازگار شود (الیور (Oliver)، ۲۰۱۱). در استفاده از روش تجربه ایدئال چهار مرحله طی شده است که عبارت‌اند از: طرح (Plan): در مرحله طرح‌ریزی عامل‌های اصلی تحقیق و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات تعیین می‌گردد. فاکتورهای اصلی این پژوهش عبارت است از عناصر اصلی برنامه درسی (هدف، محتوا، روش تدریس، ارزشیابی) در حوزه آموزش چندفرهنگی و جمع‌آوری اطلاعات با روش مصاحبه نیمه‌سازمان‌یافته صورت گرفت.

جست‌وجو (Search): در این مرحله بهترین‌های حوزه مطالعاتی شناسایی و انتخاب می‌گردند. جهت شناسایی بهترین‌های حوزه مطالعاتی (معلمان موفق در این آموزش) از سایت رسمی آموزش چندفرهنگی (The NAM National Association for Multicultural Education) استفاده شد. مشاهده و جمع‌آوری (Collect and Observation): در این مرحله نمونه‌های انتخاب‌شده بررسی می‌گردند.

تجزیه و تحلیل (Analyze): در این مرحله اطلاعات به دست آمده از فاکتورهای تعیین شده، دسته بندی و تحلیل می شود. تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده با استفاده از روش تحلیل کیفی گلیسر صورت گرفت.

جامعه و نمونه پژوهش: جامعه پژوهش شامل معلمان موفق در آموزش چندفرهنگی، با کمک سایت NAM شناسایی و انتخاب شدند. ملاک موفقیت آنها امتیازی است که نهادهای آموزشی در بررسی های خود از عملکرد معلمان به آنها اختصاص می دهند؛ همچنین جوایزی که آنها در حوزه آموزش چندفرهنگی دریافت کرده اند. معلمان این پژوهش از بالاترین امتیاز در آموزش چندفرهنگی برخوردارند. فهرست مشخصات شرکت کنندگان در گروه معلمان موفق در آموزش چندفرهنگی

IN-T-01	Farima Purkhorshid	اهل نیکاراگوئه، دانشجوی دکتری تعلیم و تربیت و فرهنگ معلم مقطع راهنمایی در سان فرانسیسکو.
IN-T-02	Gabriela Lopez	اهل هوستن، دانشجوی دکتری تعلیم و تربیت، معلم راهنمایی در جف دیویس واقع در جورجیا.
IN-T-03	Marisol Moreno	اهل مکزیک، دانشجوی دکتری آموزش و پرورش، معلم ابتدایی در آریزونا.
IN-T-04	Pang Hlub Xiong	اهل چین، فارغ التحصیل آموزش ابتدایی، معلم ابتدایی در شهر توپین.
IN-T-05	Khampraseuth Feters	اهل لائوس، فارغ التحصیل تعلیم و تربیت، معلم راهنمایی در کلمبوس.
IN-T-06	Donna Roberta Lyster	اهل کبک، فارغ التحصیل تعلیم و تربیت، معلم ابتدایی در یوکان.
IN-T-07	Nicol Cuiying Li	اهل تورنتو، فارغ التحصیل آموزش ابتدایی، معلم ابتدایی در اینیویت.
IN-T-08	Aalia Sheriff	اهل نیومکزیکو، فارغ التحصیل علوم تربیتی، معلم ابتدایی در تولوکا.
IN-T-09	Linda Saranko	اهل ترکیه، فارغ التحصیل تعلیم و تربیت، معلم مقطع متوسطه در باتمان.
IN-T-010	Feba Punnoose Justin	اهل مکای، دانشجوی دکتری تعلیم و تربیت، معلم مقطع متوسطه در نیوسوت.

روش و جمع‌آوری داده‌ها: روش جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه نیمه‌سازمان یافته است. پس از مصاحبه با ۸ نفر از متخصصان اشباع اطلاعاتی حاصل گردید و برای اطمینان بیشتر مصاحبه با معلمان تا ۱۰ نفر ادامه پیدا کرد. لازم است ذکر شود سه نفر از معلمان پیش از مصاحبه برای آشنایی بیشتر محقق فیلم‌هایی از فرایند کلاسی خود ارسال نمودند. ابتدا زمان و روز مصاحبه با آنها هماهنگ گردید، سپس مصاحبه با هر معلم ضبط و به صورت مکتوب نوشته شد. مدت مصاحبه با هریک از معلمان از ۱۵ تا ۳۰ دقیقه متغیر بود. پس از اتمام هر مصاحبه جهت سنجش اعتبار مفاهیم استخراج‌شده متن مکتوب مصاحبه و مفاهیم مستخرج از آن، برای شرکت‌کنندگان ارسال شد. از آنجا که فاکتورهای اصلی در این تحقیق چهار عنصر اصلی برنامه درسی است، سؤالاتی با محوریت این عناصر از نمونه‌های مورد مطالعه پرسیده شد:

انتظار دارید دانش‌آموزان به چه اهدافی دست پیدا کنند؟^۱

چگونه محتوای درسی را طراحی می‌کنید؟^۲

چگونه در یک کلاس درسی چندفرهنگی آموزش می‌دهید؟^۳

چگونه دانش‌آموزان را در راستای تحقق اهداف ارزشیابی می‌کنید؟^۴

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: به منظور تحلیل داده‌ها از روش تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی گلیسر استفاده شد. متناسب با این روش تحلیل داده‌های کیفی، ابتدا کدگذاری باز صورت گرفت که عبارت است از نسبت‌دادن کدهای مفهومی و مقوله‌ای به هر کوچک‌ترین واحد معنا دار از محتوا، سپس کدگذاری محوری صورت گرفت که در این مرحله مقولات و مفاهیم به‌دست‌آمده از مرحله کدگذاری باز با هم مقایسه، ترکیب و تلخیص شد و کل معانی به‌دست‌آمده بر حسب ارتباطی که با یکدیگر دارند، تنظیم

1. What objectives you want your students to achieve at the end of the year?
2. Please describe how you design the content of your lessons.
3. How do you teach in a multicultural classroom?
4. How would you evaluate students in a way that is consistent with multicultural education?

شدند و در مرحله آخر کدگذاری انتخابی، برنامه درسی چندفرهنگی مطلوب از نظر معلمان موفق در این حوزه پدیدار شد.

یافته‌های پژوهش

نخست هر سؤال مطرح شده، سپس مقوله‌ها و چند نمونه از برخی گزاره‌ها (شواهد گفتاری) برای هر مقوله ارائه شده است:

برنامه درسی چندفرهنگی به دنبال تحقق چه اهدافی است؟ یافته‌های کدگذاری باز: در پاسخ به این پرسش، ۱۴ مقوله اولیه در کدگذاری باز به دست آمد. این مقوله‌ها به همراه کد و نمونه‌هایی از شواهد گفتاری‌شان در جدول زیر آمده است.

جدول (۱) کدگذاری باز پرسش اول

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱	دانش‌آموزان ما باید یاد بگیرند که هر فرد با هر ویژگی دارای اهمیت است و باید به آن احترام گذاشت.	IN-T-09	آرام به زندگی
	هدف کلاس من این است که دانش‌آموزانم بفهمند که انسان‌ها متفاوت‌اند و هر فرد شیوه و سبک زندگی خاص خود را دارد. همه این سبک‌ها مهم‌اند و تا زمانی که گروه‌ها به یکدیگر آسیب نزنند، باید به همه این تنوع‌ها احترام گذاشت.	IN-T-03	
	تمام مردم باید بدون در نظر داشتن تفاوت‌های فرهنگی مورد احترام باشند.	IN-T-03	
۲	دانش‌آموزان باید مهارت‌هایی مثل تحلیل و حل مسئله، ارتباطات را در زمان مطالعه مسائل و رخدادهای چندفرهنگی به کار بگیرند. نباید تنها رخدادهای مهم را به خاطر بسپارند، بلکه باید تفکر انتقادی و تحلیل درباره رخدادهای یاد بگیرند و راه‌حل‌های جایگزین پیشنهاد دهند.	IN-T-01	پروژه مهارت‌های تفکر انتقادی و مسئله
	به نظر من یکی از مهم‌ترین اهداف برنامه درسی چندفرهنگی، آموزش تفکر انتقادی به دانش‌آموزان است. به همین دلیل است که می‌گویم فضای کلاس باید به دانش‌آموزان اجازه دهد که سؤال کنند و بدون هیچ نگرانی پرسشگر باشند.	IN-T-08	

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۳	برخلاف تصور مردم عادی ایجاد وحدت و همبستگی است. دانش‌آموزان با این آموزش به پیشینه تاریخی، زبانی و ویژگی‌های فرهنگی، گروه‌های متنوع فرهنگی و قومی جامعه خود پی می‌برند و با افزایش سواد فرهنگی و قومی خود احساس وحدت بیشتری با گروه‌های دیگر به‌دست می‌آورند.	IN-T-04	تقویت همبستگی
	آموزش با رویکرد چندفرهنگی منابع غنی و متنوعی را برای آموزش فراهم می‌کند. در ترکیه هر منطقه حتی آشپزی خاص خود را دارد اینکه ما یا سنت‌ها، فرهنگ‌ها و زبان‌های متفاوت روبه‌رویم، یعنی واقعاً ثروت‌مند و توانگریم. این تفاوت‌ها نه تنها ما را جدا نمی‌کند، بلکه متحد می‌کند.	IN-T-09	
	همه باید در خدمت کشور باشند و از تنوع به نفع کشور استفاده کنند.	IN-T-03	
۴	بگویم هدف این است که تفاوت‌های قومی، نژادی دانش‌آموزان را به عنوان یک راه‌حل تحصیلی برای رفع مشکلات رفتاری و مهارتی دانش‌آموزان استفاده نماییم. بنابراین برنامه‌های درسی چندفرهنگی بر همه دانش‌آموزان متمرکز است و فرصت‌های برابر در آموزش را برای تمامی دانش‌آموزان دارای فرهنگ مغایر با فرهنگ اصلی فراهم می‌کند.	IN-T-06	فرصت‌های برابر یادگیری و آموزش
	دانش‌آموزان هر دو جنس و دانش‌آموزان گروه‌های مختلف فرهنگی، قومی و زبانی باید فرصت‌های برابری برای یادگیری در نهادهای آموزشی داشته باشند. ما باید به صورت مداوم برای افزایش برابری آموزشی برای همه دانش‌آموزان تلاش کنیم.	IN-T-07	
	مدارس باید برابری فرصت را برای تمام افراد و گروه‌ها به حداکثر برسانند.	IN-T-02	
۵	هدف اصلی آموزش چندفرهنگی باید کمک به دانش‌آموزان باشد تا دانش، مهارت و نگرش‌های لازم را کسب کنند تا به طور مؤثری در چهارچوب فرهنگ کلی، خرده فرهنگ خودشان و در داخل و خارج از سایر خرده فرهنگ‌ها به نحو مؤثری عمل کنند.	IN-T-09	بهبود مهارت‌های اجتماعی
	می‌خواهم به دانش‌آموزانم عشق به خود، خانواده هایشان، کشور و جهان را پرورش دهم. احترام و تعامل با افراد مختلف در کلاس درس ما از اولویت بالایی برخوردار است که از طریق درس‌های گوناگون آن را یاد می‌گیرند.	IN-T-01	
	برنامه آموزش چندفرهنگی باید به دانش‌آموزان کمک کند مهارت‌های لازم برای تعاملات گروهی مؤثر بین فرهنگی، بین قومی و بین فردی را در خود پرورش کنند.	IN-T-03	

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۶	کنار آمدن با تنوع صداها، یک وظیفه آموزشی برای جامعه، فرد و مدرسه است. این همان چیزی است که به معنای رشد در یک جامعه چند فرهنگی است و در نهایت صلح و آرامش در یک دنیای چند فرهنگی را ایجاد می کند.	IN-T-05	ترویج صلح
	برنامه درسی چند فرهنگی می خواهد افراد را در جوامع چند فرهنگی آموزش دهد که بتوانند با هم در صلح زندگی کنند.	IN-T-010	
	ترویج صلح و کاهش درگیری های بین افرادی که داشتن نژادی را برتری به دیگران می دانند.	IN - T-05	
۷	این آموزش می خواهد با عقاید نادرست درباره گروه های متنوع مبارزه کند؛ به همین دلیل به دانش آموزان اجازه داده می شود و حتی آنها ترغیب می شوند که در مورد تجربیات خود با نژادپرستی و دیگر تبعیض ها صحبت کنند.	IN-T-01	اصلاح عقاید کلیشه ای
	من در هر کلاس درسی ام قصد دارم دانش آموزان کلیشه هایی را که از هویت و فرهنگ همسالان خود ساخته اند، ساختارشکنی کنند؛ می خواهم آنها درباره روایت هایی را که اغلب فراموش شده است، یاد بگیرند.	IN-T-05	
۸	به نظر من کلاس ها و مدارس متنوع این امکان را فراهم کرده است که به دانش آموزان با فرهنگ ها و گروه های خیلی متفاوت آموزش دهیم که چگونه به صورت مشترک و مفید با هم زندگی کنند.	IN-F-02	زندگی مسالمت آمیز
	من و دانش آموزانم تلاش می کنیم به گفتارهای اطراف و درون خودمان گوش کنیم و با محک زدن اینکه آن گفتارها را چگونه حس می کنیم- بیشتر شبیه خودمان و شبیه به دیگران، متعلق به خودمان یا بیگانه- خیلی از گفتارها را با ارزش بدانیم، بدون درگیری در کنار هم یاد بگیریم.	IN-T-06	
	تمام مردم با هر فرهنگ و زبانی می توانند در کنار یکدیگر زندگی و کار کنند.	IN - T-03	
۹	قرار است تفکر انتقادی و حس امید در آنها رشد کند. پس ایجاد یک محیط آموزشی امن که در آن همه کودکان با آسودگی می توانند یاد بگیرند، ضروری است.	IN-T-06	ایجاد محیط امن
	کلاس من مکان مطمئنی برای محک زدن فرهنگ ها و صداها، جدید است. دانش آموزان می دانند که کلاس مکان امنی برای کشف روابط و روبه روشن شدن با فرهنگ های جدید و قدیم است.	IN-T-04	

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱۰	آموزش چندفرهنگی یک فرایند اصلاح جامعه برای همه دانش‌آموزان است. نژادپرستی و دیگر اشکال تبعیض در مدارس و جامعه را به چالش کشیده و رد می‌کند.	IN-T-010	آموزش ضد تبعیض
	هدف نهایی من این است که دانش‌آموزان بتوانند از نگاه ضد نژادپرستانه به جهان بنگرند. می‌خواهم آنها بیاموزند که تنوعی که دنیای ما را تشکیل می‌دهد، زیباست و می‌توان آن را جشن گرفت.	IN-T-07	
۱۱	برای داشتن یک برنامه درسی چندفرهنگی موفق باید از مواد و رویکردهای حساس به سابقه فرهنگی، اجتماعی دانش‌آموزان و تجربیات آنها در همه زمینه‌ها کمک بگیریم. باید اجازه شنیده شدن صحبت‌ها و صداها و مختلف در تمامی عناصر برنامه‌های درسی وجود داشته باشد.	IN-T-05	ارتباط با پیشینه فرهنگی دانش‌آموزان
	پیام اصلی آموزش چندفرهنگی این است که فرهنگ‌های دیگر نیز مهم‌اند و در جامعه، دارای ارزش‌اند. یکی از اهدافی که در کلاس درس با توجه به مفاهیم آموزش چندفرهنگی مد نظر قرار می‌دهم، عشق به خود و دانش است.	IN-T-04	
۱۲	برنامه درسی چندفرهنگی برنامه‌ای است که تنها بر تجربیات فرهنگ عام تمرکز نمی‌کند. برنامه‌های متمرکز بر فرهنگ عامه به میزان زیادی از تجربیات فرهنگ‌ها و تاریخ سایر گروه‌های قومی، نژادی، فرهنگی، زبانی و مذهبی صرف نظر می‌کنند.	IN-T-07	انعکاس فرهنگ‌های قومی و فرهنگی متنوع
	به عنوان یک معلم چندفرهنگی به استقبال از تنوع فرهنگی دانش‌آموزانم می‌روم و با آغوش باز به عنوان یک راهی برای پرورش موفقیت تحصیلی و رشد فردی دانش‌آموزان به سوی این تنوع حرکت می‌کنم. این تنوع فرهنگی باید گسترش یابد.	IN-T-03	
	تنوع قومی و فرهنگی باید در کل محیط مدرسه نفوذ کند.	IN-T-03	
۱۳	یک تعریف ساده از آموزش چندفرهنگی این است که این آموزش به دارایی‌های فرهنگی دانش‌آموزان توجه می‌کند.	IN-T-03	تنوع دانش
	هر دانش‌آموز منبع منحصر به فردی از دانش است. توجه به هر دانش‌آموز به عنوان یک فرد با نیازهای مختلف و قابلیت‌ها ضروری مفهوم مهمی در تعریف آموزش چندفرهنگی است.	IN-T-01	
	برنامه آموزشی چندفرهنگی باید دانش‌آموزان را قادر کند اطلاعات کسب کنند و آن را به کار گیرند. دانش‌آموزان به منبع غنی اطلاعات نیاز دارند.	IN-T-03	

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱۴	چشم انداز ضد نژادپرستی، یک ذره بین حیاتی است که بسته به محیط و شرایط هر جامعه به صورت خاص می توان سیاست ها و شیوه های مدرسه، شامل برنامه درسی، تکنیک های آموزشی، آزمون گیری و حفظ و نگهداری دانش آموز و نگرش هایی درباره آن و تعاملات با خانواده را دید.	IN-F-04	وابستگی به محیط و شرایط
	در محیط های مختلف و با توجه به شرایط موجود (دانش آموزان و معلم ها) شکل می گیرد.	IN-T-02	

محتوای برنامه درسی چند فرهنگی چگونه است؟

در پاسخ به این سؤال، ۹ مقوله اولیه در کدگذاری باز به دست آمد. این مقوله ها به همراه کد و نمونه هایی از شواهد گفتاریشان در جدول زیر آمده است.

جدول (۲) کدگذاری باز پرسش دوم

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱	مثلاً در برخی جلسات روی فرش و به صورت دایره وار بنشینند و از یکدیگر قدردانی کنند. همه باید این قدردانی را انجام دهند و همه آن را دریافت هم کنند.	IN-T-03	فرصت های هم دلانه، انتقادی، حل مسئله
	هر دانش آموزی که به کلاس بیاید، به او خوش آمد می گویم. بدون اینکه به ظاهر فیزیکی، شخصیت، خلق و خو، زبان، شرایط خانوادگی اش توجه کنم. برای تشویق و تسهیل هویت اجتماعی مثبت من باید مطمئن شوم که این ارزش ها در دانش آموزانم از قوه به فعل درمی آید.	IN-T-05	
۲	محتوای برنامه های درسی باید تجربیات افرادی را که پیشنهادها متفاوتی دارند، شامل شود.	IN-T-01	فرصت های به اشتراک گذاری تجربیات
	من می توانم مطالعات اجتماعی، زبان و هنر را تنها با یک داستان پیش ببرم، اما این کار مرا از مزایای داستان ها و دیدگاه های مختلف محروم می کند. می دانم که دانش آموزانم قادرند اطلاعات را به یکدیگر متصل کنند.	IN-T-03	
۳	جامعه دانش آموزان خود را بشناسید. زمانی را برای خرید در فروشگاه های محله های آنها اختصاص دهید. از مراکز اجتماعی دیدن کنید. در مراسم های مذهبی آنها شرکت کنید.	IN-T-01	زندگی روزمره دانش آموزان
	محتوای درس را براساس امور جاری طراحی می کنم. محتوای درسی را با مطالبی که در دسترس دانش آموزان است و آنها نیاز دارند بیاموزند، طراحی می کنم.	IN-T-08	

همکاری با محیط‌های دانش‌آموزی و خانوادگی	IN-T-010	به نظر من مربیان باید یاد بگیرند تا بیشتر با خانواده‌ها و جوامع مدرسه همکاری کنند. این‌طور آموزش معنادارتر و مرتبط‌تر با مشخصات فرهنگی دانش‌آموزان می‌شود.	۴
	IN-T-06	از مشارکت والدین به‌خصوص آنهایی که از گروه‌های قومی و نژادی اقلیت محسوب می‌شوند استفاده می‌کنم. مشارکت والدین و جامعه یک فرایند فعال است که ترغیب می‌کند، پشتیبانی می‌کند و فرصت‌هایی را برای اصلاح یادگیری دانش‌آموزان فراهم می‌آورد.	
توجه به زبان بومی	IN-T-04	زبان‌های دانش‌آموزان یک میراث غنی ارتباطی، هم در خانه و هم در مدرسه است که می‌تواند به عنوان یک فرصت بهبود در یادگیری در خدمت آموزش باشد.	۵
	IN-T-09	دانش‌آموزان در کلاس من برای صحبت به زبان بومی خود توبیخ نمی‌شوند و به جای آن، آنها تشویق می‌شوند که از آن استفاده کرده، در خدمت یادگیری خود از آن بهره بگیرند.	
	IN-T-03	در برنامه آموزشی چندفرهنگی باید فرصت‌هایی برای دانش‌آموزان در نظر گرفته شود تا زبان گروه قومی را به‌مثابه سیستم ارتباطی معتبر مطالعه کنند و در دست کم دو زبان سواد کامل پیدا کنند.	
انعکاس ویژگی‌های فرهنگی گروه‌های متنوع	IN-T-08	به نظر من برنامه‌های درسی باید به گونه‌ای طراحی شوند که دیدگاه‌های دانش‌آموزان متعلق به فرهنگ‌های متفاوت را منعکس کنند. محتوای برنامه‌های درسی باید تجربیات متنوع گروه‌های متنوع را در بر بگیرد.	۶
	IN-T-02	برای مثال آموزش علت‌ها و پیامدهای نژادپرستی و نحوه مبارزه با آن به دانش‌آموزان نیازمند به‌کارگیری اطلاعات و تکنیک‌هایی از رشته‌هایی مثل تاریخ، اقتصاد، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، ادبیات و هنر است. گستره وسیعی از تنوع فرهنگی و قومی را در برنامه درسی می‌بینم.	
مطالعه موفقیت‌های گروه‌های قومی	IN-T-02	محتوا در سطح دانش و همکاری برای دانش‌آموزان اطلاعات و حقیقت‌هایی درباره قهرمانان، تعطیلات، رویدادها و مصنوعات فرهنگی ارائه‌کند.	۷
	IN-T-06	محتوایی مناسب است که موفقیت‌های گروه‌های قومی و فرهنگی را منعکس کند و تنها متمرکز بر دستاوردهای فرهنگ مسلط جامعه نباشد.	
	IN-T-03	برنامه آموزشی چندفرهنگی جامع باید طیف گسترده‌ای از تجربیات را در مطالعه هر گروه در نظر بگیرد: فرهنگ فردی، تجربیات تاریخی، واقعیات اجتماعی-سیاسی، مشارکت در پیشرفت کشور، مشکلات پیش رو در زندگی روزمره و شرایط وجود در جامعه.	

ایجاد و تقویت مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی	IN-T-09	اگر متون کتاب‌های درسی چالش برانگیز باشد، دیگر دانش‌آموزان خسته نمی‌شوند. محتوای کتاب‌های درسی در صورتی که دانش‌آموزان را به تفکر تشویق کند، دانش‌آموزان با ارائه راه‌حل برای برخی مسائل جامعه خود به خودباوری می‌رسند.	۸
	IN-T-01	مثلاً از دانش‌آموزانم درخواست می‌کنم که یک رویداد را از چندین چشم‌انداز مختلف ارزیابی کنند.	
	IN-T-02	مدارس باید به ترویج جلسات خلاقانه بین همه گروه‌های قومی و فرهنگی کمک کنند.	
چندرشته‌ای	IN-T-05	تمامی جنبه‌های آموزش چندفرهنگی چندرشته‌ای است. به همین دلیل نمی‌توان از طریق یک رشته مجزا آنها را به‌خوبی درک کرد.	۹

برنامه درسی چندفرهنگی چگونه ارائه می‌شود؟
در پاسخ به این سؤال؛ ۱۴ مقوله اولیه در کدگذاری باز به‌دست آمد.
این مقوله‌ها به همراه کد و نمونه‌هایی از شواهد گفتاری‌شان در جدول زیر آمده است.

جدول (۳) کدگذاری باز پرسش سوم

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱	شرح حال‌های انتقادی از سوی دانش‌آموزان و شرح حال شفاهی از طرف خانواده‌هایشان می‌تواند بخش مهمی از ارائه یک برنامه درسی چندفرهنگی موفق باشد.	IN-T-06	شرح حال‌نویسی
	برای ارائه برنامه‌های چندفرهنگی از دانش‌آموزان می‌خواهم که خودشان را توصیف کنند. این توصیف یک شرح حال است که به من برای شناخت بیشتر دانش‌آموزانم کمک می‌کند.		
۲	برای اجرای موفق یک آموزش با رویکرد چندفرهنگی باید به فرهنگ‌ها و پیشینه‌های ویژه‌ای که دانش‌آموزان نماینده آن هستند، رسمیت بخشید و به آن بها داد. یکی از اقدامات اساسی برای این امر گفت‌وگوهای خلاقانه درکلاس با همان زبان دانش‌آموزان است.	IN-T-07	گفت‌وگوهای محاوره‌ای و خلاقانه
	زبان، لهجه و گویش دانش‌آموزان برای برقراری ارتباط با آنها حائز اهمیت است. پس در ارائه این آموزش، گاهی از محاورات دانش‌آموزان استفاده می‌کنم. با لهجه و زبان آنها صحبت می‌کنم.		

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۳	دانش‌آموزان با محیط‌های یادگیری منفعل و روش‌های سخنرانی تحریک نمی‌شوند. باید شرایطی فراهم شود که دانش‌آموزان به نقد فرهنگ همدیگر بپردازند. این کار باعث می‌شود قدرت تفکرشان تقویت شود و روحیه انتقادپذیری‌شان بالا رود.		روش انتقادی
	بسیاری از موضوعات را از طریق صحبت کردن در گروه‌ها درس می‌دهم. دانش‌آموزان درگیری بحث‌های انتقادی می‌شوند و به آنها فرصت‌های زیادی برای صحبت کردن و سؤال کردن داده می‌شود.	IN-T-03	
۴	دانش‌آموزان باید درباره دیگر فرهنگ‌ها از طریق همکاری و تعامل با آنها اطلاعات به‌دست آورند. این دانش به دانش‌آموزان بینش عمیق‌تر درباره جهان می‌دهد. بنابراین روش‌های تعاملی و همکاری آنها با یکدیگر در تدریس یک امر کلیدی است.	IN-T-03	روش مشارکتی
	این آموزش برای محقق‌شدن نیاز به مشارکت و همکاری و مسئولیت‌پذیری متقابل میان دانش‌آموزان و معلمان دارد. دانش‌آموزانم در گروه‌های یادگیری، از طریق همکاری، به واسطه انواع مختلفی از فعالیت‌ها مفاهیم جدید را یاد می‌گیرند.		
۵	نقش اصلی آموزش را دانش‌آموز بر عهده دارد. معلمان عنصر کلیدی محسوب می‌گردند؛ اما تنها وظیفه‌ای اصلی آنها تسهیل فرایند یادگیری برای دانش‌آموزان است.	IN-T-09	روش‌های تدریس دانش‌آموز محور
	روش تدریسی که توجه به سؤالات و مشکلات دانش‌آموزان در رأس آن قرار دارد، برای آموزش چندفرهنگی بسیار مؤثر است. من تلاش می‌کنم امر یادگیری برای دانش‌آموزان راحت شود.		
۶	بسیاری از دانش‌آموزان از گروه‌های اقلیت فرهنگی و قومی تدریس را هیجان‌انگیز نمی‌بینند. اغلب احساس ناخوشایندی در تدریس دارند؛ احساس کم‌اهمیتی و احساس بیگانگی می‌کنند؛ درحالی‌که یادگیری زمانی جالب و آسان خواهد شد که معنای شخصی برای دانش‌آموزان داشته باشد.	IN-T-09	سبک‌های یادگیری متفاوت
	به‌کارگیری انواع روش‌ها و سبک‌های آموزش است که با طیف گسترده‌ای از سبک‌های یادگیری مشاهده‌شده در گروه‌های مختلف قومی، فرهنگی و جنسیتی باید همخوانی داشته باشد.		

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۷	اگر دست و پای معلمان را در استفاده از روش‌های تدریس بسته باشیم، چگونه می‌توانیم در برنامه‌های درسی چندفرهنگی انتظار موفقیت داشته باشیم؟ تا زمانی که معلمان به کتاب‌های درسی چسبیده‌اند، هرگونه طراحی با عدم موفقیت مواجه می‌شود.	IN-T-01	عدم وابستگی به کتاب درسی
	البته نباید فقط پیشینه فرهنگ‌هایی را که در کلاس حاضرند، برجسته کرد، بلکه پیشینه فرهنگ‌های دیگری را که ممکن است برای دانش‌آموزان جدید و ناشناس باشد هم باید به رسمیت شناخت و به آنها بها داد. برای این کار فقط به کتاب درسی تکیه نمی‌کنم و محتوا و کتاب‌های خارج از کلاس به دانش‌آموزان معرفی می‌کنم.	IN-T-010	
۸	مشارکت والدین و جامعه یک فرایند فعال است که ترغیب می‌کند، پشتیبانی می‌کند و فرصت‌هایی را برای معلمان و والدین و اعضای جامعه برای فعالیت با یکدیگر برای اصلاح یادگیری دانش‌آموزان فراهم می‌آورد؛ همچنین تعامل والدین و جامعه یکی از مؤلفه‌های مهم برای اصلاح مدرسه و آموزش چندفرهنگی می‌باشد. والدین و گروه‌های اجتماعی کمک می‌کنند تا منطق، انگیزه و حرکت اجتماعی لازم را برای اصلاحات آموزشی فراهم آید.	IN-T-04	تعامل با والدین
	من برای تعامل با والدین دانش‌آموزان گاهی اوقات از سیاست درهای باز استفاده می‌کنم؛ به این معنا که والدین می‌توانند به راحتی به کلاس آمده، بازدید کنند. گاهی وظایف و اهداف کلاس را برای والدین ارسال می‌کنم تا از آنچه در کلاس اتفاق افتاده است، با خبر شوند. آنها را تشویق می‌کنم تا اگر سؤالی یا نگرانی دارند، در یادداشتی برای من بفرستند.	IN-T-07	
۹	اگر معلم توقع داشته باشد که دانش‌آموزان گروه‌های قومی اقلیت پتانسیل کمتری دارند، احتمالاً تلاش خاصی برای کمک به این دانش‌آموزان در رفع اشکال و یادگیری بهتر نمی‌کند.	IN-T-010	نگرش به تنوع فرهنگی
	باور من بر این است که مطالب آموزشی حساس و چندفرهنگی در دست معلمانی که نگرش منفی به گروه‌های مختلف نژادی، قومی و فرهنگی دارند، بی‌فایده است. چنین معلمانی به ندرت می‌توانند مطالب آموزشی چندفرهنگی را به کار ببرند یا احتمالاً به شکل زیان‌باری آنها را به کار می‌برند. بنابراین برای تحقق مفاهیم آموزش چندفرهنگی با نگرشی مثبت حتماً از گروه‌های قومی و نژادی دانش‌آموزان کسب اطلاع می‌کنم و ارزش‌ها و نگرش‌های آنها شناسایی می‌کنم.	IN-T-02	

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱۰	پیشنهاد من این است که معلمان نگرش‌های خودشان را درباره دانش‌آموزان با فرهنگ‌های گوناگون به نقد بکشند. به این مسئله بپردازند که چگونه نگرش‌های آنها می‌تواند بر رفتارشان با دانش‌آموزان اثر بگذارد، سپس از خودشان بپرسند که آیا می‌خواهند در باورهایشان تجدید نظر کنند.	IN-T-010	اصلاح عقاید و تعصبات کلیشه‌ای
	من می‌دانم که تعصبات شخصی من می‌تواند مانعی در برابر یادگیری دانش‌آموزان باشد. بنابراین همواره تلاش می‌کنم تعصبات خود را شناخته و بر آن غلبه کنم.	IN-T-08	اصلاح عقاید و تعصبات کلیشه‌ای
۱۱	معلمان به‌طورکلی ارزش‌ها، باورها و رویدادها را به صورت استاندارد و با توجه به آنچه خودشان می‌دانند، درک می‌کنند و درس می‌دهند. اگر معلمان خودشان از تفاوت‌های قومی، قبیله‌ای، اجتماعی یا زبانی دانش‌آموزانشان اطلاع نداشته باشند، آگاهانه یا ناآگاهانه از تکنیک‌های اشتباهی در یادگیری استفاده می‌کنند.	IN-T-06	دانش تاریخی، فرهنگی، گروه‌های متنوع موجود در یک جامعه
	معلمانی برای این آموزش کارآمدند که بتوانند فرهنگ‌های دانش‌آموزان خود را بشناسند و اعتماد به نفس را به آنها منتقل کنند. اگر معلمان از فرهنگ‌های متنوع موجود در جامعه آگاهی داشته باشند و دانش‌آموزان را برای یکی‌شدن با فرهنگ مسلط جامعه تحت فشار قرار ندهند، آموزش چندفرهنگی موفق خواهد بود.	IN-T-06	دانش تاریخی، فرهنگی، گروه‌های متنوع موجود در یک جامعه
۱۲	به نظر من وظیفه معلم نه‌تنها داشتن اطلاعات عام از دانش‌آموزان است، بلکه به صورت خاص نیز باید از دانش‌آموزان خود مطلع باشد.		شناخت ویژگی‌های فرهنگی دانش‌آموزان موجود در کلاس
	از پیش زمینه‌های فرهنگی متفاوت در کلاس آگاهم و به ارزش و میراث فرهنگی دانش‌آموزان که با خود به کلاس می‌آورند، احترام می‌گذارم.	IN-T-08	شناخت ویژگی‌های فرهنگی دانش‌آموزان موجود در کلاس
	تمام معلمان باید مهارت‌های لازم را برای افزایش عملکرد و انتقال اطلاعات به تمام دانش‌آموزان بدون در نظر گرفتن نژاد، قومیت، زبان و مذهب آنها را داشته باشند.	IN-T-01	شناخت ویژگی‌های فرهنگی دانش‌آموزان موجود در کلاس
۱۳	مثال دانش‌آموزان نمونه‌هایی از تجربیات خود را در کلاس که تأثیر مثبتی بر نگرششان داشته است، بیان می‌کنند. به دانش‌آموزانم می‌گویم که تنها تمایل داشتن به عدالت کافی نیست؛ باید اقدامی هم انجام شود. بنابراین هر سال دانش‌آموزان خودشان قوانین کلاس را می‌نویسند و اجرا می‌کنند.		استفاده از تجربیات
	من غلبه بر سختی‌ها و مبارزه با آنها را در مدرسه و از طریق کتاب‌های درسی یاد نگرفتم، بلکه آنها را در خانه و از خانواده‌ام آموختم. به‌نظرم فلسفه تدریس من از تجربیات زندگی‌ام آمده است.	IN-T-02	استفاده از تجربیات
	مدارس باید فرصت مشارکت در تجربه‌های زیبایی‌شناختی گروه‌های قومی و فرهنگی مختلف را برای دانش‌آموزان فراهم کنند.	IN-T-03	استفاده از تجربیات

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱۴	تدریس یک کلاس چندفرهنگی و متنوع، نیاز به استفاده از روش‌ها و وسایل متنوع هم دارد. مگر می‌شود از امکانات وسایل مثل عکس، بازدید از مکان‌های فرهنگی، کتاب‌های شعر و داستان، لباس و موسیقی و ترانه‌های گروه‌های متنوع استفاده نکرد و موفق شد.		روانی استفاده از ابزارهای مختلف
	فعالیت‌های کلاسی را با ابزارهای مختلفی در نظر می‌گیرم، مثل کتاب‌های فرهنگ‌های مختلف، بازدید از موزه‌های فرهنگی، برنامه‌های سخنرانی خانواده‌های کودکانی که از فرهنگ‌های مختلف‌اند	IN-T-05	

برنامه درسی چندفرهنگی چگونه ارزشیابی می‌شود؟

پاسخ به سؤال آخر: ۹ مقوله اولیه در کدگذاری باز به دست آمد. این مقوله‌ها به همراه کد و نمونه‌هایی از شواهد گفتاری‌شان در جدول زیر آمده است.

جدول (۴) کدگذاری باز پرسش چهارم

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۱	ارزیابی یادگیری دانش‌آموزان باید عادلانه و گسترده باشد. به همین دلیل باید از تأکید صرف بر آزمون‌های کتبی پرهیز کرد.	IN-T-03	ارزشیابی گفتاری
	مثلاً از دانش‌آموزانم می‌خواهم که یک روایت بنویسند و حتی اجرا کنند. این کار برای ارزیابی گروه‌های زبانی مختلف مناسب‌تر است.	IN-T-06	
۲	اگر آموزش چندفرهنگی را آموزشی بدانیم که به دنبال رفع بی‌عدالتی است، پس باید بپذیریم که ارزشیابی‌های برنامه‌های درسی می‌بایست عادلانه باشد؛ مثلاً استفاده از آزمون‌های تک‌بعدی، مثل اینکه تنها آزمون شفاهی بگیریم، برای دانش‌آموزان دوزبانه ناعادلانه است.	IN-T-010	روش‌های چندبعدی
	اساساً ارزیابی‌ها با استفاده از بهترین علایق ذهنی دانش‌آموزان ساخته می‌شود. زمانی که ارزیابی‌ها تک‌بعدی، یک‌حالتی و نژادپرستانه‌اند، فرصت‌های عادلانه کمی وجود خواهد داشت.	IN-T-04	
۳	دانش‌آموزان از طریق روش‌هایی که خود ارزیابی دانش‌آموز نامیده می‌شود و چگونه یادگرفتن را به صورت مستقل آموزش ببینند، مفاهیم چندفرهنگی را در خود ایجاد و تقویت می‌کنند.	IN-T-09	روش ارزشیابی

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۴	برای ارزشیابی دانش‌آموزانی که زبانی به غیر از زبان رسمی جامعه دارند، ارزشیابی‌های استاندارد شده مناسب نیست. بسیاری از این دانش‌آموزان کندذهن تلقی می‌شوند؛ چراکه در امتحانات به زبان مادری آنها توجهی نشده است.	IN-T-07	ارزشیابی متناسب با زبان دانش‌آموزان
	دانش‌آموزان را با در نظر گرفتن زمینه‌های فرهنگی‌شان ارزشیابی می‌کنم؛ مثلاً اینکه چگونه می‌توانند اطلاعاتشان را برای من ارائه دهند؟ یا زبان و لهجه متفاوتی دارند؟	IN-T-02	
	ارزشیابی‌های آموزشی متناسب با نیازهای خاص افراد از نظر زبان، تاریخ، فرهنگ، جغرافیا.	IN-T-02	
۵	ارزشیابی‌های پایانی نمی‌توانند اهداف آموزش چندفرهنگی را بسنجند. چطور با یک آزمون پایانی که گاه با شرایط زبانی و فرهنگی دانش‌آموزان هماهنگی ندارد، می‌توان نتیجه گرفت که دانش‌آموزان مهارت‌های چندفرهنگی را یاد گرفته‌اند؟	IN-T-07	ارزشیابی‌های مستمر
	به نظر من ارزشیابی باید به صورت دائم باشد. فعالیت‌هایی مثل گردهمایی، کارگاه‌های نوشتن. جشن‌هایی که تعطیل است، خواندن ترانه و فرصت‌های مناسبی برای این منظور است. دانش‌آموزان همیشه باید شادی را در تجربه مدرسه‌ای خود پیدا کنند.	IN-T-03	
۶	حتی می‌توان از دانش‌آموزان خواست که یکی از موضوعات زندگی‌شان را به نمایش در بیاورند.	IN-T-05	ارزشیابی‌های نمایشی
	تکیه کردن بر یک روش ارزشیابی اثرات منفی بر دانش‌آموزان دارد و مرا از ویژگی‌های گروه‌های متنوع دانش‌آموزان بی‌بهره می‌کند. از روش‌های مختلفی جهت ارزشیابی اهداف آموزشی می‌توان استفاده کرد؛ مثلاً به صورت گروهی یکی از تجربیات خود را به نمایش درآورند.	IN-T-010	
۷	گاهی دانش‌آموزان را در مراسم‌های مختلف مثل جشن سال نو ارزشیابی می‌کنم.	IN-T-09	ارزشیابی غیرمستقیم

ردیف	گزاره	کد	مقوله
۸	دانش‌آموزان زمینه‌های فرهنگی مختلفی دارند و در محیط‌های مختلفی رشد کرده‌اند، نمی‌توان بدون در نظر گرفتن این زمینه‌های ارزیابی‌شان کرد.	IN-T-03	ارزشیابی با محیط‌های فرهنگی اجتماعی دانش‌آموزان
	به اعتقاد من یک شاخص برای گنجینه فرهنگ متمایز مخصوص دانش‌آموز کار روزانه مختص آن دانش‌آموز است؛ جایی که دانش‌آموز خود را نشان می‌دهد و آنچه آنجا در سلسله کارهای خاص دانش‌آموز در فعالیت‌های جوامع گروه‌های محلی در داخل و خارج از مدرسه اتفاق می‌افتد. من با آگاهی از اینکه یک دانش‌آموز به کدام فعالیت‌های یک اجتماع خاص دسترسی داشته و نحوه مشارکت او در آن جوامعی که حضور داشته ارزشیابی انجام می‌دهم.	IN-T-01	
۹	از روایت‌های و داستان‌های دانش‌آموزان هم در تدریس و هم در ارزشیابی‌ها باید استفاده کرد. هریک از دانش‌آموزان داستان‌ها و روایت‌های مخصوص به خودشان را دارند و گاهی وجوه اشتراک میان این تجربیات است.	IN-T-02	ارزشیابی مبتنی بر تجربیات دانش‌آموزان
	بیوگرافی‌ها و داستان‌ها نقل‌کنندهایی عالی‌اند که من از آنها نه‌تنها در تدریس بلکه به عنوان یک روش ارزشیابی نیز استفاده می‌کنم. البته با پیشرفت دانش‌آموزان در مدارج بالاتر با مفاهیم و فعالیت‌های سنگین‌تر و پیچیده‌تر ارزیابی می‌شوند.	IN-T-06	

کدگذاری محوری

در این مرحله مقولات و مفاهیم به‌دست‌آمده از کدگذاری اولیه با هم مقایسه، ترکیب، ادغام و تلخیص شد. کل معانی به‌دست‌آمده بر حسب ارتباطی که با هم دارند، در محورهای اصلی مرتب‌سازی شدند. اولین محور اصلی محور «هدف‌های آموزش چندفرهنگی» است که با توجه به کدگذاری‌های اولیه می‌تواند در دو مقوله هدف‌های کلی و هدف‌های جزئی جای بگیرد. بدین ترتیب مقوله‌های اهداف آموزش چندفرهنگی از این قرار است:

جدول (۱۴/۴) کدگذاری محوری پرسش اول

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته‌ای
۱	آموزش چندفرهنگی یعنی آموزشی که از منابع گوناگون دانش و عرصه‌های پژوهش استفاده کند (۴،۵،۱۲).	تنوع دانش	اهداف کلّی برنامه درسی چندفرهنگی
۲	آموزش چندفرهنگی فرصت و چالشی برای ضدبهرت بودن دارد. اگر قرار بر این باشد که همه دانش‌آموزان محیطی برابر را برای یادگیری در اختیار داشته باشند، چشم‌اندازی ضد نژادپرستی و ضد تبعیض در مدارس ضروری است (۵،۸،۱۱،۱).	آموزش ضد تبعیض	
۳	هدف این است که برنامه‌های درسی احترام به تنوع را گسترش دهد و در پی یکسان‌سازی گروه‌های متفاوت نباشد (۴،۵،۱۲،۱۶).	احترام به تنوع	
۴	آموزش چندفرهنگی به مطالعه روی فرهنگ‌های اقلیت می‌پردازد و اینکه دانش و آگاهی‌های فرهنگی گروه‌های مختلف چگونه می‌توانند در تمام ویژگی‌های برنامه درسی مدرسه گنجانیده شوند (۳،۶،۹،۱۱،۱۲).	انعکاس فرهنگ‌های قومی و فرهنگی متنوع	
۵	من بارها به افزایش سواد قومی و فرهنگی برای رسیدن به وحدت گفته‌ام. در یکی از اولین کتاب‌هایم درباره آموزش مؤثر دانش‌آموزان با قومیت‌های گوناگون گفته‌ام که آموزش باید برای تقویت حس همبستگی فرهنگ‌های گوناگون باشد (۳،۶،۱۰،۱۲).	تقویت همبستگی	
۶	حتی چارچوب قدم به قدمی نیز برای طراحی برنامه درسی چندفرهنگی وجود ندارد؛ چراکه این آموزش در محیط‌ها و شرایط مختلف متفاوت است (۴،۹).	وابستگی به محیط و شرایط	
۷	ایجاد یک زمینه محترمانه، برقراری تعامل و ارتباط میان دانش‌آموزان، ایجاد یک جامعه‌ای که به همه فرهنگ‌ها بها بدهد و کمک به دانش‌آموزان برای رفع تعارضات ... (۱،۲،۵).	ترویج صلح	

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته‌ای
۸	هدف آموزش چندفرهنگی تنها بهبود مهارت‌های خواندن، نوشتن و حساب کردن نیست، بلکه هدف بزرگ‌تری دارد که همان تقویت مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی است (۲۰۸، ۹).	پرورش مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مسئله	تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
۹	به اعتقاد من برنامه درسی چندفرهنگی می‌خواهد تفاوت‌های قومی و فرهنگی را نشان دهد و هدفش ارائه فرصت‌های یکسان به دانش‌آموزان است، به‌طوری‌که دانش‌آموزان به موفقیت برسند (۲۰۶، ۹، ۱۲).	فرصت‌های برابر یادگیری و آموزش	
۱۰	برنامه درسی چندفرهنگی این است که در دانش‌آموزان رفتارهای مثبتی را ایجاد می‌کند، مثل همدلی، احترام به دیگران و تحمل نظرات مخالف. این امکان را به ما می‌دهد که احساسات دیگران را درک کنیم (۴۰۵، ۹، ۱۰).	بهبود مهارت‌های اجتماعی	
۱۱	من اعتقاد دارم که دانش‌آموزان باید به توانایی‌هایی مجهز شوند که به عنوان افراد کارآمد در جامعه ایفای نقش کنند و بنابراین آموزش چندفرهنگی وظیفه دارد تصور مثبت و هویت سالم را در دانش‌آموزان فراهم کند (۳۰۷، ۱۰، ۱۴).	اصلاح عقاید کلیشه‌ای	
۱۲	من باور دارم که آموزش چندفرهنگی را نباید سطحی یا نادیده گرفت و تقسیم کردن افراد چه در مدرسه و چه در خارج از مدرسه اشتباه است. برای برابری فرصت‌ها و ایجاد جامعه‌ای منسجم‌تر ما معلمان نباید نسبت به تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان و تجربیات و پیشینه متفاوتشان بی‌تفاوت باشیم (۲۰۵، ۷، ۱۲).	ارتباط با پیشینه فرهنگی دانش‌آموزان	
۱۳	برنامه‌های درسی باید به دانش‌آموزان یاد بدهد که تکرر قومی را بپذیرند و بفهمند که تفاوت‌های فرهنگی مترادف با کمبود یا برتری نیست. همه دانش‌آموزان که متعلق به فرهنگ‌ها و گروه‌های قومی، نژادی و زبانی و اجتماعی مختلف‌اند بتوانند در کنار هم دیدگاه‌های خودشان را بیان کنند (۱۰۲، ۶، ۷).	زندگی مسالمت آمیز	
۱۴	در تمام مدت کلاس سعی می‌کنم منصفانه و برابر نسبت به دانش‌آموزانم برخورد کنم و یک کلاس درس دموکراتیک و محیطی مناسب فراهم آورم (۴۰۷، ۱۰، ۱۱).	ایجاد محیط ایمن	

دومین محور اصلی به‌دست‌آمده از داده‌های کدگذاری اولیه، محتوای برنامه درسی چندفرهنگی است که در دو مقوله اصلی طراحی محتوا و

سازمان‌دهی فرصت‌های یادگیری قرار گرفت. بنابراین محور محتوای برنامه درسی چندفرهنگی عبارت است از:

جدول (۵) کدگذاری محوری پرسش دوم

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله سطح اول	مقوله سطح دوم	پدیده هسته ای
۱	از محیط‌هایی که دانش‌آموزان در آن زندگی می‌کنند، دیدن کنید. این امر احساس اهمیت و خود پنداره مثبت در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند (۳، ۶، ۸، ۱۱، ۱۲).	زندگی روزمره دانش‌آموزان	داده‌ها و اطلاعات چندبعدی	طراحی و سازمان‌دهی محتوا
۲	تمامی جنبه‌های آموزش چندفرهنگی چندرشته‌ای است. به همین دلیل نمی‌توان از طریق یک رشته مجزا آنها را به‌خوبی درک کرد (۲، ۴).	محتوای چندرشته‌ای		
۳	محتوا اگر مثال‌هایی از زندگی‌های گروه‌های قومی و فرهنگی متنوع در یک جامعه ارائه دهد، دانش‌آموزان می‌توانند با آن ارتباط مؤثری برقرار کنند (۳، ۵، ۹، ۱۰).	مطالعه موفقیت‌های گروه‌های قومی		
۴	من به زبان بومی که دانش‌آموزان با خود به کلاس می‌آورند، توجه خاص می‌کنم. زبان بومی دانش‌آموزان بر موفقیت‌های علمی آنها تأثیر می‌گذارد. برای اینکه این موضوع جامه عمل بپوشد، برخی از اعتقادات مرسوم اشتباه را که در پیرامون استفاده از زبان بومی است، کنار گذاشته‌ام (۱، ۳، ۴، ۶).	توجه به زبان بومی	توصیف گروه‌های متنوع	
۵	محتوا با برجسته‌کردن نقش و تأثیر افرادی است که دانش‌آموزان با آنها آشنا هستند، احساس یگانگی در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند. پیشینه همه فرهنگ‌های یک جامعه باید به رسمیت شناخته شود (۶، ۷، ۱۰، ۱۲).	انعکاس ویژگی‌های فرهنگی گروه‌های متنوع		
۶	محتوا در سطح تحلیل-فعالیت اجتماعی باید زمینه تحلیل مسائل را برای دانش‌آموزان فراهم کند و آنها به سمت اقدام اجتماعی سوق دهد (۱، ۵، ۶).	ایجاد و تقویت مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی		

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله سطح اول	مقوله سطح دوم	پدیده هسته ای
۷	احترام و تعامل با افراد مختلف در کلاس درس ما از اولویت بالایی برخوردار است که از طریق درس‌های گوناگون آن را یاد می‌گیرند (۲،۳،۵).	فرصت‌های همدلانه، انتقادی، حل مسئله	فرصت‌های متنوع	سازماندهی محیط و فرصت‌های یادگیری
۸	زمانی که به دانش‌آموزان اجازه می‌دهم و حتی آنها را تشویق می‌کنم که در مورد تجربیات خود با نژادپرستی و دیگر تبعیض‌ها صحبت کنند، به آنها یک چشم‌انداز چندفرهنگی می‌دهم (۳،۷،۱۰،۱۴).	فرصت‌های به اشتراک گذاری تجربیات		
۹	با مشارکت والدین، دانش‌آموزان تمایل دارند که در مدرسه وظایف و تکالیف را بهتر انجام دهند، چراکه افراد پشتیبانی‌کننده بیشتری برای یادگیری دارند. والدین در مورد آنچه در مدرسه در جریان است، بیشتر می‌دانند، فرصت‌های بیشتری برای ارتباط با من که معلم فرزندان‌شان هستم، پیدا می‌کنند و قادرند به فرزندان‌شان در زمینه افزایش یادگیری آنها کمک کنند (۴،۷،۱۰،۱۱).	همکاری با محیط‌های دانش‌آموزی و خانوادگی		

سومین محور اصلی که از داده‌های حاصل از کدگذاری اولیه به دست آمد، روش‌های تدریس چندفرهنگی است که در سه مقوله اصلی صلاحیت‌های معلمان برای تدریس چندفرهنگی و روش‌های متنوع در تدریس و ارتباط با محیط‌های اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان قرار گرفت. محورهای روش‌های تدریس چندفرهنگی در جدول شماره نشان داده شده است.

جدول (۶) کدگذاری محوری پرسش سوم

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته ای
۱	نگرش‌های مثبت درباره تفاوت‌های قومی و فرهنگی انتظارات و اقدامات آموزشی مثبت برای دانش‌آموزان در پی دارد و از سوی دیگر نگرش‌های منفی معلمان رفتارهای منفی یادگیری و آموزشی را تولید می‌کند (۴،۸،۱۰،۱۲).	نگرش مثبت به تنوع معلمان	صلاحیت‌های معلمان در تدریس چندفرهنگی

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته‌ای
۲	لازم است که معلمان به ارزیابی تعصبات و عقاید خودشان بپردازند و هرگونه برداشتی که ممکن است روی رابطه آنها با دانش‌آموزان اثر بگذارد تأمل کنند و در صورت نیاز عقاید و تعصباتشان را تغییر دهند (۴۰، ۸۱، ۱۳).	اصلاح عقاید و تعصبات کلیشه‌ای	صلاحیت‌های معلمی در تدریس چندفرهنگی
۳	داشتن دانش در خصوص گروه‌های قومی برای تدریس محتوا و مفاهیم قومی به‌طور اثرگذار ضروری است. معلمان باید دست‌کم یک کتاب اصلی و مهم که تاریخ‌ها و فرهنگ‌های گروه‌های قومی را بررسی می‌کند برای یک تدریس موفق، مطالعه کنند (۳۰، ۶۰، ۸۱، ۱۴).	دانش تاریخی، فرهنگی، قومی، زبانی از گروه‌های متنوع موجود در یک جامعه	
۴	برای اجرای موفق یک آموزش با رویکرد چندفرهنگی باید فرهنگ‌ها و پیشینه‌های ویژه‌ای را که دانش‌آموزان نماینده آن‌اند، به رسمیت شناخت و به آن بها داد. یکی از وظایف معلمان این است که با پیشینه فرهنگی دانش‌آموزان آشنا شوند (۲۰، ۵۰، ۷۰، ۱۲).	شناخت ویژگی‌های فرهنگی دانش‌آموزان موجود در کلاس	
۵	وقتی به تجربیات دانش‌آموزان و خطوط فکری مختلف در کلاس توجه می‌کنم و آن را درک می‌کنم، منوی ارتباطی من با دانش‌آموزانم گسترش پیدا می‌کند و در نهایت منجر به یادگیری بیشتر و کارآمد تر می‌شود (۴۰، ۶۰، ۱۲، ۱۴).	به‌کاربردن تجربیات دانش‌آموزان	
۶	... همین تجربیات بود که مرا در تدریس مفاهیم چندفرهنگی در کلاس موفق ساخت (۳۰، ۴۰، ۱۱، ۱۵).	به‌کاربردن تجربیات خود	

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته‌ای
۷	از جمله فعالیت‌هایی که انجام می‌دهم، شرح حال‌های انتقادی از سوی دانش‌آموزان و شرح حال شفاهی از طرف خانواده هایشان است که از بخش‌های مهم یک برنامه درسی چندفرهنگی است. اطلاعات خودم را از زندگی دانش‌آموزان، خانواده‌هایشان و اختلافات و شباهت‌هایشان با کمک این شرح حال‌های انتقادی کامل می‌کنم (۴، ۶، ۱۲، ۱۴).	شرح حال‌نویسی	روش‌های متنوع در تدریس
۸	تدریسی موفق است که از روش‌های خلاقانه متناسب با ویژگی‌های هر دانش‌آموزان استفاده کند (۳، ۶، ۱۱).	خلاقانه محاوره‌ای و گفت‌وگوهای	
۹	یکی از راه‌های اصلی که من از آن برای پرورش هویت مثبت اجتماعی استفاده می‌کنم، بهره‌بردن از دانش خود دانش‌آموزان است. دانش‌آموزان آزادند که محترمانه و بی‌طرفانه درباره تفاوت‌ها سؤال کنند و هر آنچه را می‌خواهند، به نقد بکشند (۴، ۷).	روش انتقادی	
۱۰	هر فرد سبک یادگیری مختص خود را دارد، تمام افراد به یک روش واحد یاد نمی‌گیرند، نمی‌توان با تمام دانش‌آموزان برخورد یکسان داشت (۱، ۲، ۷).	سبک‌های یادگیری متفاوت	
۱۱	تشویق دسته‌جمعی، باشگاه‌های تقویت‌کننده و تیم‌های ورزشی باید برای تمام دانش‌آموزان آزاد باشد؛ درواقع مشارکت دانش‌آموزان با سوابق مختلف قومی، فرهنگی و نژادی باید درخواست شود (۲، ۶، ۱۰، ۱۱).	روش مشارکتی	
۱۲	وابستگی به کتاب‌های درسی مانع موفقیت در آموزش چندفرهنگی است. از بین بردن اینکه معلم‌ها مجاز به تدریس چه چیزی بوده و دانش‌آموزان مجاز به یادگیری چه چیزی روش‌های آموزشی را کارآمدتر می‌کند (۴، ۵، ۹).	روش تدریس آزاد	

ردیف	مضامین مشترک در چند عبارت	مقوله	پدیده هسته‌ای
۱۳	برای این آموزش معلمان باید در کلاسشان، سیاست درهای باز داشته باشند. اجازه دهند والدین بدانند که آنها برای همکاری در کلاسشان پذیرفته می‌شوند. اطلاعات مکتوبی درباره وظایف و اهداف کلاس برای خانه بفرستند؛ به‌طوری‌که والدین از آنچه در کلاس اتفاق می‌افتد، باخبر شوند.	تعامل با والدین دانش‌آموزان	ارتباط محیط آموزشی و فرهنگ
۱۴	برای اینکه چهار درک قالب‌بندی‌شده از خود واقعی دانش‌آموز نشوم، بیرون از مدرسه وقت می‌گذارم و در اجتماع آموزشی که شاگردانم از آنجا آمده‌اند، حضور می‌یابم، همین‌طور به اجتماعات فعالیت‌های روزانه در طول مدرسه در مکان‌هایی ورای کلاس خود توجه می‌کنم.	تعامل با دانش‌آموزان در محیط‌های روزمره	

چهارمین محور به‌دست‌آمده از کدگذاری‌های اولیه، روش‌های ارزشیابی چندفرهنگی است که در دو مقوله اصلی روش‌های متنوع ارزشیابی و ارزشیابی‌های حساس به فرهنگ قرار گرفت. محورهای روش‌های ارزشیابی چندفرهنگی عبارت‌اند از:

جدول (۷) کدگذاری محوری پرسش چهارم

روش‌های ارزشیابی متنوع	۱	گاهی دانش‌آموزان را در مراسم‌های مختلف مثل جشن سال نو ارزیابی می‌کنم. هر گروه مثل کردها مراسم را به شیوه خاص خود انجام می‌دهند (۷، ۲، ۵، ۱۱).	ارزشیابی غیر مستقیم
	۲	ارزشیابی اهداف در تمامی فعالیت‌های کلاسی جریان دارد. آزمون پایانی معنایی ندارد (۷، ۲، ۵، ۹).	ارزشیابی‌های مستمر
	۳	داستانی درباره یک موضوع بنویسند. این آزمون‌ها برای گروهی از دانش‌آموزان که به زبانی غیر از زبان رسمی صحبت می‌کنند، بسیار اثربخش‌تر است (۲، ۴، ۸).	ارزشیابی غیرگفتاری
	۴	گاهی برای اینکه احترام به آرای مختلف را بفهمم، به دانش‌آموزان می‌گویم یک موضوع را با همکاری هم به نمایش بگذارند (۱، ۵، ۷).	ارزشیابی‌های نمایشی

روش های ارزشیابی حساس به فرهنگ	۵	از روش های مختلفی جهت ارزشیابی اهداف آموزشی می توان استفاده کرد. مهم تر از همه اینکه از آزمون های استاندارد شده فاصله گرفت. بسیاری از دانش آموزان در این آزمون ها برخلاف واقعیت کم توان تشخیص داده می شوند (۳، ۷، ۱۵، ۱۸).	روش های چندبعدی
	۶	دانش آموزان از طریق روش هایی که خودارزیابی دانش آموز نامیده می شود و چگونه یادگرفتن را به صورت مستقل آموزش ببینند، مفاهیم چندفرهنگی را در خود ایجاد و تقویت می کنند (۶، ۷، ۹، ۱۳).	خودارزیابی
	۷	دانش آموزانم را با در نظر گرفتن زمینه های فرهنگی شان ارزیابی می کنم یا اینکه چگونه می توانند اطلاعاتشان را برای من ارائه دهند (۶، ۱۲، ۱۴، ۱۶).	ارزشیابی با محیط های فرهنگی اجتماعی دانش آموزان
	۸	در ترکیه تنوع زبانی وجود دارد، در کلاس درس برای دانش آموزانی که به زبان دیگری به غیر از ترکی صحبت می کنند، نه تنها آموزش ها را بر حسب زبان مادری شان انجام می دهم، بلکه در ارزشیابی هم زبان مادری شان را لحاظ می کنم (۴، ۶، ۹، ۱۰).	ارزشیابی متناسب با زبان دانش آموزان
	۹	هرکدام از دانش آموزان داستان ها و روایت های خاص خودشان دارند، این تجربیات یک فرصت است، برای ارزیابی ها این تجربیات را نباید فراموش کرد (۲، ۳، ۶، ۸، ۱۲).	ارزشیابی مبتنی بر تجربیات دانش آموزان

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش برنامه درسی چندفرهنگی مطلوب از دیدگاه معلمان موفق در آموزش چندفرهنگی به دست آمد. نتایج حاصل از مصاحبه با معلمان پس از تلخیص و اعتبارسنجی، در ۴ محور اصلی و ۲۸ محور فرعی قرار گرفت. شایان ذکر است محورهای مطرح شده براساس داده های مطالعاتی نام گذاری شده اند که در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول (۸) عناصر برنامه درسی چندفرهنگی مطلوب

آموزش عادلانه	۳	۲
بهبود و اصلاح فرهنگ و ساختار اجتماعی	۳	۲

اهداف زیرین	زندگی مسالمت‌آمیز، ترویج نوع دوستی
	آموزش مهارت‌های اساسی
اهداف زیرین	آموزش ضد تبعیض
	احترام به تنوع
	تقویت همبستگی، تحکیم هویت و وحدت ملی
	برقراری ارتباط با پیشینه فرهنگی دانش‌آموزان
	بهبود تعاملات درون‌گروهی و بین‌فرهنگی
	ارتباط با محیط اجتماعی
	امکان برقراری ارتباط با زبان مادری و گویش محلی
	اصلاح عقاید کلیشه‌ای
	معرفی، حفظ و گسترش فرهنگ و ارزش‌های گروه‌های قومی و فرهنگی متنوع.
	ایجاد محیط‌های آموزشی ایمن
	فرصت‌های آموزشی و یادگیری برابر

محتوا	طراحی و سازمان‌دهی محتوا	ارائه دانش متنوع و اطلاعات چندبعدی
	طراحی و سازمان‌دهی محتوا	انعکاس تجربیات گروه‌های متنوع قومی و فرهنگی
فرصت یادگیری	فرصت یادگیری	مطالعه افراد گروه‌های متنوع قومی، فرهنگی
	فرصت یادگیری	محتوای تلفیقی
	فرصت یادگیری	محتوای سمعی و بصری
	فرصت یادگیری	طراحی براساس زندگی روزمره و محیط اجتماعی دانش‌آموزان
	فرصت یادگیری	فرصت‌های به‌اشتراک‌گذاری زمینه‌های فرهنگی
	فرصت یادگیری	فرصت‌های یادگیری مساوی برای همه گروه‌های فرهنگی
	فرصت یادگیری	فرصت‌های یادگیری از محیط زندگی روزانه دانش‌آموزان

روش تدریس	صلاحیت های معلمی در تدریس چند فرهنگی	معلمان دانش	نگرش مثبت به تنوع
			اصلاح عقاید و تعصبات کلیشه ای
			حساسیت فرهنگی
	مهارت معلمان	معلمان دانش	دانش تاریخی، فرهنگی، قومی، زبانی از گروه های متنوع موجود در یک جامعه
			شناخت ویژگی های فرهنگی دانش آموزان موجود در کلاس
			به کاربردن تجربیات دانش آموزان
روش های متنوع در تدریس	روش های متنوع در تدریس	روش های متنوع در تدریس	به کاربردن تجربیات خود
			شرح حال نویسی (انتقادی، شفاهی)
			گفت وگوهای محاوره ای و خلاقانه
			ایفای نقش بحث و گفت وگو روش انتقادی بازی پرسش و پاسخ روش مشارکتی
ارزشیابی	ارزشیابی متنوع	ارزشیابی متنوع	تعامل با والدین دانش آموزان
			سیستم درهای باز
			تعامل با دانش آموزان در محیط های روزمره
			ارزشیابی غیرمستقیم
ارزشیابی	ارزشیابی متنوع	ارزشیابی متنوع	ارزشیابی های مستمر
			ارزشیابی غیرگفتاری
			ارزشیابی های نمایشی
			خود ارزشیابی
ارزشیابی	ارزشیابی متنوع	ارزشیابی متنوع	روش های چندبعدی
			ارزشیابی با محیط های فرهنگی اجتماعی دانش آموزان
			ارزشیابی متناسب با زبان دانش آموزان
			ارزشیابی به حساس به فرهنگ

بنا بر یافته‌های پژوهش، می‌توان این‌گونه نتیجه‌گیری کرد که همه دانش‌آموزان در کنار مهارت‌های اصلی سوادآموزی می‌بایست دانش و مهارت‌هایی را فرا بگیرند که به آنها امکان زندگی کردن، تعامل داشتن و بحث کردن با هم‌نوعان خود از گروه‌های مختلف قومی، فرهنگی و زبانی را بدهد (بنکس، ۲۰۰۹). مطالب آموزشی حساس و چندفرهنگی در دست معلمان‌ای که نگرش منفی نسبت به گروه‌های مختلف قومی و فرهنگی دارند، بی‌فایده است. چنین معلمان‌ای به‌ندرت می‌توانند مطالب آموزشی چندفرهنگی را به کار ببرند یا احتمالاً به شکل زیان‌باری آنها را به کار می‌برند (نیتو (Nieto)، ۲۰۰۹). بنابراین برای تحقق برنامه‌های آموزش چندفرهنگی کمک به معلمان و دیگر اعضای کادر مدرسه برای کسب اطلاعات در مورد گروه‌های مختلف و ارزش‌ها و نگرش‌های دموکراتیک ضروری است. برای اجرایی کردن آموزش چندفرهنگی در مدرسه باید توانایی ارتباط‌ها، تعاملات کلامی بین معلمان و دانش‌آموزان، برنامه‌های درسی، فعالیت‌های فوق برنامه، نگرش‌ها به اقلیت‌های فرهنگی، قومی و زبانی اصلاح شود. چهارچوب‌های بنادین مدرسه، ساختارهای اجتماعی، اظهارات غلط، ارزش‌ها و اهداف باید تغییر داده شده و نوسازی شود. توجه اصلی مدرسه و معلمان باید روی برنامه درسی پنهان و ارزش‌ها و چهارچوب‌های نهانی‌اش متمرکز شود. یک مدرسه هم برنامه درسی آشکار و هم برنامه درسی پنهان دارد. برنامه درسی صریح شامل متغیرهایی مثل کتاب‌های راهنما، کتاب‌های درسی و طرح‌های درسی است. این جنبه‌های محیط مدرسه مهم‌اند و باید اصلاح شوند تا فرهنگ مدرسه‌ای به وجود آید که نگرش‌های مثبتی به گروه‌های فرهنگی مختلف ایجاد کند و به دانش‌آموزان این گروه‌ها کمک کند موفقیت تحصیلی را تجربه کنند (اسلیتر و گرنت، ۲۰۱۰). با وجود این برنامه درسی پنهان مهم‌تر از برنامه درسی صریح است. برنامه درسی پنهان به عنوان برنامه‌ای تعریف شده که هیچ معلمی به‌وضوح تدریس نمی‌کند؛

اما همه دانش‌آموزان یاد می‌گیرند. این همان بخش مؤثر فرهنگ مدرسه است که نگرش‌های مدرسه نسبت به طیفی از مسائل و مشکلات از جمله چگونگی نگاه مدرسه به دانش‌آموزان گروه‌های مختلف فرهنگی، قومی و زبانی را شکل می‌دهد (تورس (Torres)، ۱۹۹۲ / هوکس (Hooks)، ۱۹۹۳). دقیقاً همان چیزی که از دل مصاحبه‌ها استخراج شد و حکایت از نگرش‌های منفی معلمان بود. معلمان می‌توانند فرهنگ‌های خاص دانش‌آموزانشان را از طریق مشاهده و گفت‌وگو با آنها مشخص کنند. یک معلم با آگاهی از اینکه یک دانش‌آموز به کدام فعالیت‌های یک اجتماع خاص دسترسی داشته و نحوه مشارکت او در آن جوامعی که حضور داشته، می‌تواند فرهنگ شخصی هر دانش‌آموز را بفهمد. برای گسترش این نوع درک قالب‌بندی‌نشده از خود واقعی دانش‌آموز، معلم باید بیرون از مدرسه وقت بگذراند و در اجتماع آموزشی که شاگردانش از آنجا آمده‌اند حضور یابد، همین‌طور باید به اجتماعات فعالیت‌های روزانه در طول مدرسه در مکان‌هایی ورای کلاس خود توجه کند (میر و وود (Meyer & Wood)، ۲۰۰۴). ارتباط مستقیم بین زندگی‌های روزانه دانش‌آموزان خارج از کلاس درس و محتوای آموزشی در دروسی مثل تاریخ، مطالعات اجتماعی و ادبیات می‌تواند برنامه درسی را زنده کند. این ارتباط‌ها همچنین فرصتی برای معلمان فراهم می‌کند تا پیشینه فرهنگی و تنوع فرهنگی را که با هر مواجهه و برخورد با دانش‌آموزان یاد بگیرند. متأسفانه ادراک معلمان ایران از آموزش چندفرهنگی برخلاف این مفاهیم قرار دارد. از سوی دیگر زمانی که معلمان در محاوره کلاسی از شیوه بیان و سبک گفتار دانش‌آموزان در خانه و فرهنگ عامه استفاده می‌کنند، میزان یادگیری دانش‌آموزان افزایش می‌یابد. انگار دانش‌آموزان روحیه و اراده می‌کنند که یاد بگیرند. این فن آموزشی پل‌زننده بین دانش رسمی مدرسه و دانش غیررسمی یک «فضای سوم» بینابینی ایجاد می‌کند و به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد از بیانی که با خود به کلاس

می‌آورند، استفاده کنند تا با محاوره‌ها و بیان کلاس همراه شوند و آنها را به خود اختصاص دهند. در چنین کلاس‌هایی بهای موفقیت در مدرسه این نیست که کسی از خودش و بیانش دست بکشد تا با یک فرد جدید و بیگانه هماهنگ شود، بلکه دانش‌آموز صداها و محاورات جدیدی به آنهایی که قبلاً داشته، اضافه می‌کند و معلم با استفاده از زبان خود دانش‌آموز هم برای بیانی که برای دانش‌آموز آشناست و هم برای بیان جدید ارزش قائل است (گوتیرز (Gutierrez)، ۲۰۰۳).

حامی مالی

بنا به اظهار نویسنده مسئول، این مقاله هیچ گونه حامی مالی ندارد.

سهم نویسنده در پژوهش

نویسنده مسئولیت کامل طراحی، اجرا، نگارش و تأیید نهایی مقاله را بر عهده داشته است.

تضاد منافع

نویسنده اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارد.

منابع

- حمیدی‌زاده، کتایون، و فتحی‌واجارگاه، کورش (۱۳۹۶). آموزش چندفرهنگی: تحلیل نظام‌مند ادراک معلمان. تدریس پژوهی، ۵(۲)، ۱۶-۱.
- حمیدی‌زاده، کتایون، و فتحی‌واجارگاه، کورش (۱۳۹۷). آموزش چندفرهنگی در ایران. پژوهش در نظام‌های آموزشی، ۱۲(۴۲)، ۳۸-۲۵.
- حمیدی‌زاده، کتایون، و فتحی‌واجارگاه، کورش (۱۳۹۸). آموزش چندفرهنگی در مدارس: تأملی در تجربه ایدئال معلمان موفق. مدیریت مدرسه، ۷(۱)، ۱۸۱-۱۶۳.
- عراقیه، علیرضا، و فتحی‌واجارگاه، کورش (۱۳۹۱). جایگاه چندفرهنگی در آموزش عالی و آموزش مدرسه‌ای. راهبرد فرهنگ، ۱۷(۱۸)، ۲۰۴-۱۸۸.
- عبدلی سلطان‌احمدی، جواد، و صادقی، علیرضا (۱۳۹۴). طراحی و اعتباربخشی الگوی برنامه درسی چندفرهنگی برای دوره تعلیم و تربیت عمومی در ایران. فصلنامه مطالعات

برنامه درسی، ۱۰ (۳۹)، ۱۰۸-۷۱.

- Aliviar-Martin, T. (2011). Between self and state :Singapore social studies teachers' perspectives of diversity. *Teaching and Teacher Education*, (1), 20-33.
- Banks, J. A. (2008). Diversity ,group identity ,and citizenship education in a global age .*Educational Researcher*.129-139 ,(3) ,37 ,
- Banks ,J .A) .Ed2009) (.a .(*The Routledge international companion to multicultural education*. New York & London: Routledge.
- Banks, J. A & ,Geneva Gay ,Grant2015)). *Multicultural education a renewed paradigm of transformation and call to action*. New York & London: Routledge.
- Dilworth, P. P. (2008). *Multicultural citizenship education*. In J. Arthur, I. Davies, & C. L. Hahn (Eds.), *The sage handbook of education for citizenship and democracy*, London: Sage.
- Grant, C., & Portera, A. (2011). Intercultural and Multicultural Education. *Enhancing Global Interconnectedness*. New York & London: Routledge (Taylor& Francis Group).
- Gutierrez, K., Rogoff, B. (2003). Cultural ways of learning: Individual traits or repertoires of practice. *Education Researcher*, 32(5), 19-25.
- Hooks, B. (1993). Transformative pedagogy and multiculturalism. In T. Perry & J.W. Fraser (Eds.), *Freedom's plow: Teaching in the multicultural classroom*, New York: Routledge.
- Meyer, D., Wood, G. (2004). *Many children left behind: How the No Child Left behind Act is damaging our children and our school*. Boston: Beacon.
- Nieto, S. (2009). Multicultural education in United States: Historical realities, ongoing challenges, and transformative possibilities. In J. A. Banks (Ed.), *The Routledge international companion to multicultural education*, New York and London: Routledge.
- Oliver, B. (2011a). *Assuring graduate capabilities: An approach to determining and evidencing standards* .Paper presented at the Australian Universities Quality Forum :Demonstrating quality ,Melbourne ,VIC ,Australia.
- Sleeter ,C .E & ,Grant ,C .A .(2010) .*Making choices for multicultural education: Five approaches to race ,class ,and gender*7 .th Ed., New York.
- Torres-Guzman ,M .(1992) .*Stories of hope in the midst of despair :Culturally responsive education for Lation students in an alternative high school in New York City*. In M. Saravia-

References

Abdoli Soltan-Ahmadi, J., & Sadeghi, A. (2015). Designing and Validat-

- ing a Multicultural Curriculum Model for the General Education Period in Iran. *Journal of Curriculum Studies*, 10(39), 71-108. [In Persian]
- Aliviar-Martin, T. (2011). Between self and state: Singapore social studies teachers' perspectives of diversity. *Teaching and Teacher Education*, (1), 20-33.
- Araghieh, A., & Fathi Vajargah, K. (2012). The Position of Multiculturalism in Higher Education and School Education. *Journal of Strategy for Culture*, (17-18), 188-204. [In Persian]
- Banks, J. A. (2008). Diversity, group identity, and citizenship education in a global age. *Educational Researcher*, 37(3), 129-139.
- Banks, J. A. (Ed.) (2009a). *The Routledge international companion to multicultural education*. New York & London: Routledge.
- Banks, J. A., & Gay, G. (2015). *Multicultural education a renewed paradigm of transformation and call to action*. New York & London: Routledge.
- Dilworth, P. P. (2008). Multicultural citizenship education. In J. Arthur, I. Davies, & C. L. Hahn (Eds.), *The sage handbook of education for citizenship and democracy*, London: Sage.
- Grant, C., & Portera, A. (2011). Intercultural and Multicultural Education. *Enhancing Global Interconnectedness*. New York & London: Routledge.
- Gutierrez, K., & Rogoff, B. (2003). Cultural ways of learning: Individual traits or repertoires of practice. *Educational Researcher*, 32(5), 19-25.
- Hamidi-zadeh, K., & Fathi Vajargah, K. (2017). Multicultural Education: A Systematic Analysis of Teachers' Perception. *Research in Teaching*, 5(2), 1-16. [In Persian]
- Hamidi-zadeh, K., & Fathi Vajargah, K. (2018). Multicultural Education in Iran. *Research in Educational Systems*, 12(42), 25-38. [In Persian]
- Hamidi-zadeh, K., & Fathi Vajargah, K. (2019). Multicultural Education in Schools: A Reflection on the Ideal Experience of Successful Teachers. *Journal of School Management*, 7(1), 163-181. [In Persian]
- Hooks, B. (1993). Transformative pedagogy and multiculturalism. In T. Perry & J.W. Fraser (Eds.), *Freedom's plow: Teaching in the multicultural classroom*, New York: Routledge.
- Meyer, D., & Wood, G. (2004). *Many children left behind: How the No Child Left behind Act is damaging our children and our school*. Boston: Beacon.
- Nieto, S. (2009). Multicultural education in United States: Historical realities, ongoing challenges, and transformative possibilities. In J. A. Banks

(Ed.), *The Routledge international companion to multicultural education*, New York and London: Routledge.

Oliver, B. (2011a). *Assuring graduate capabilities: An approach to determining and evidencing standards*. Paper presented at the Australian Universities Quality Forum, Melbourne, Australia.

Sleeter, C. E., & Grant, C. A. (2010). *Making choices for multicultural education: Five approaches to race, class, and gender*. 7th Ed., New York.

Torres-Guzman, M. (1992). Stories of hope in the midst of despair: Culturally responsive education for Latino students in an alternative high school in New York City. In M. Saravia-Guzman (Ed.), *Stories of hope...*